వన్ వే ట్రాఫిక్

"ఏమండీ తాతగారూ! ఐదున్నర అవుతున్నది. మధ్యాహ్నం వస్తానన్నారుగా? మరి త్వరగా బయలుదేరండి" అన్నాడు మధు గుమ్మంలో నుంచుని. అతడు తెల్లని ఫ్యాంటూ, షర్టూ ధరించి 'ట్రిమ్'గా తయారైవచ్చాడు.

అతని మాటలు విని, అరవైయేళ్ళ ముసలాయన, క్రింద చాప మీద కూర్చుని పాలు చల్లారుస్తున్న కోడలివంక చూశాడు. ఆమె తల పైకెత్తి కనుబొమలు ముడిచి "ఎక్కడికో ప్రయాణం కట్టినట్టున్నారే. సినిమాకా ఏమిటి? నిన్న డాక్టరు ఏం చెప్పాడో గుర్తులేదూ? మీవంటికి చలిగాలి అసలు తగలనేకూడదని చెప్పాడుగా!" అన్నది. ఆయన ఏమీ మాట్లాడలేదు. మధు మాటిమాటికి రిస్టువాచీవంక చూసుకుంటూ తొందర పడుతున్నాడు. ఆయనకేమీ తోచలేదు. దీనంగా కోడలివంక చూసి, కాదమ్మాయీ, ఇవాళ మధ్యాహ్నం ఏవో మాటల సందర్భంలో మధు 'ఇవాళే కొత్త సినిమా విడుదల అయింది. నేను వెడదామనుకుంటున్నాను' అన్నాడు. 'మీరూ రాకూడదండీ తాతగారూ! అని అడిగాడుకూడా. నేనేమో నువ్వు అడ్డుచెప్పవులే అని భరోసాతో 'సరే వస్తాన'ని అన్నాను" అన్నాడు. ఆమె పాలగ్లాసు మామగారికి అందిస్తూ "ఏమో! బాబూ! మీది అసలే గాజుకాయవంటివళ్ళు. పైగా పెద్దతనం. నాకసలు ఇష్టంలేదు" అన్నది. ఆయన ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. కొద్దికొద్దిగా పాలు చప్పరిస్తూ అలాగే కూర్చున్నాడు. ఆమె స్నానాల గదిలోవున్న భర్తకు తువ్వాలు యిచ్చేందుకు లోపలికి వెళ్ళింది. గుమ్మం అవతలినుంచి మధు "తాతగారూ! త్వరగా కానివ్వాలి. అసలే టిక్కెట్లు దొరకవేమోనని అనుమానంగావుంది. మీరు ఆలస్యంచేస్తే ఏమీ లాభంలేదు. బుక్కింగు కట్టేస్తారు" అంటున్నాడు.

ముసలాయన పాలగ్లాసు క్రిందపెట్టి తల పైకెత్తేసరికి మొహం తుడుచుకుంటూ కొడుకు లోపలిగదిలోనుంచి హాల్లోకి వచ్చాడు. ఆయన నెమ్మదిగా "ఒరే సారథీ" అని పిలిచాడు. అతడు పిలుపువిని "ఏం నాన్నా ?" అంటూ దగ్గరికి రాగానే నెమ్మదిగా "మన ఇల్లుగలవారి అబ్బాయి సినిమాకు వెడుతూ నన్నూ రమ్మన్నాడురా. నాకోసం వచ్చి ముందుగదిలో కాచుకునివున్నాడు. "అమ్మాయేమో 'వీల్లేద'ని అంటున్నది. నువ్వేకాస్త చెప్పిచూడరా. ఈఒక్కసారికే. ఇక ఎప్పుడూ అడగను" అన్నాడు.

సారథి నవ్వి, "మీరు మరీ పసిపిల్ల లవుతున్నారేం నాన్నా! ఏమీ ఫరవాలేదు, మీరు వెళ్ళండి. దానికి నేను చెబుతాన్లెండి" అన్నాడు. ముసలాయన ఉత్సాహంగా లేచి కళ్ళజోడు సవరించుకుని, చెప్పులు తొడుక్కుని, చేతికర్రకోసం వెదుకుతూవుండగా కోడలు ముందుగది లోకి వచ్చింది. ఆమె అంతా అర్థంచేసుకుని, "అయితే నేను చెప్పినమాట వినరన్నమాట. వెళ్ళితీరవలసిందేనా ?'' అని అడిగింది. ముసలాయన ఆగిపోయాడు. సారథి నవ్వి, "పోనివ్వవే పాపం ! ఎంత సరదా పడుతున్నారో ! ఈ వొక్కసారికేలే" అన్నాడు. ఆమె భర్తకెదురు చెప్పలేక "సరేబాబూ ! మీ యిష్టం. నా కెందుకు మధ్య నిష్ఠూరం" అంటూ చేతికర్ర వెదికి మామగారికి అందించింది.

ఆయన ఉత్సాహంగా నడుస్తూ, ముందుగదిలోకి వచ్చేసరికి మధు లేచి "అమ్మయ్య ! వచ్చేశారా ! యింత ఆలస్యం చేశారేం తాత గారూ ? మనం త్వరగా నడవాలి. ఇప్పటికే టిక్కెట్లిస్తూవుంటారు. పైగా కొత్త సినిమా. జనం విపరీతంగా వుంటారు కూడా" అంటూ నడవటం ప్రారంభించాడు. నడుస్తున్నంతసేపూ మధు కొత్తగా విడుదల అయిన ఆ సినిమాతీసినవారి గొప్పదనమూ, ఇంతకుముందు వారు తీసిన సినిమా లన్నీ వరుసగా రజతోత్సవాలు జరుపుకున్న వివరమూ, అందులో నటీ నటుల గొప్పదనమూ వివరిస్తూనే వున్నాడు. ఒక సెంటరులోకిరాగానే ముసలాయన ఆగి మధును భుజంతట్టి ఆపి, "ఇంకా ఎంతదూరం

ఆ హాలు ?". అని అడిగాడు, ఆయాసంతో. మధు "ఇంకెంతదూరమండీ, వచ్చేశాం, మరో పది నిముషాలు నడిస్తే చాలు" అన్నాడు. ముసలాయన పై పంచతో మొహం తుడుచుకుంటూ, "నేనిక నడవలేను. రిక్షా ఒకటి మాట్లాడుకుందాం నాయనా ?" అన్నాడు. మధు, అదేమిటండీ ? ఇక్కడినుంచి 'వన్ వే ట్రాఫిక్' రిక్షాలో అయితే ఎంతో చుట్టుతిరిగి పోవాలి. నడిచిపోతే అరమైలుకూడా లేదు" అన్నాడు. ముసలాయన "అయినాసరే. నేను నడవలేను బాబూ ! అదుగో ఆ రిక్షాను పిలిచి మాట్లాడు" అన్నాడు. మధు వాచీవంక అనుమానంగా చూసి, తల పంకించి ఆల్ రైట్ ! అంతనడవలేనప్పుడేంచేస్తాం ? మీ యిష్టప్రకారమే కానివ్వండి" అంటూ రిక్షాను పిలిచి 'ఎక్కండి' అన్నాడు.

రిక్షా నడుస్తున్నంతసేపూ మధు ఆదుర్దాగా వాచీ వంక చూసు కుంటూనే వున్నాడు. వుండి వుండి "ఏమోనండీ తాతగారూ ! నాకు సినిమా అందుతుందనే నమ్మకం లేదు. మనం వెళ్ళేసరికి 'హౌస్‌ఫుల్' అని బోర్డు తగిలించి వుంటా రనుకుంటాను" అంటున్నాడు. అతని ఆదుర్దాచూస్తే ముసలాయనకు నవ్వు వచ్చింది.

సినిమాహాలు లైట్లతో దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతున్నది. వారు రిక్షాలోనుంచి దిగేసరికి టిక్కెట్లు దొరకని జనం కొంత మంది ఇళ్ళకు తిరిగిపోతున్నారు. గేటు తలుపుమీద "టిక్కెట్లు లేవు" అని బోర్డు తగిలించబడివుంది. ముసలాయన మధును వారించి, రిక్షావాడికి తాను డబ్బులిచ్చి పంపాడు. మధు దీనంగా "చూశారా తాతగారూ ! నేనప్పుడే అనుకున్నాను. ఈ సినిమా ఎప్పుడెప్పుడు విడుదల అవుతుందా అని జనం ఎదురుచూస్తున్నారు. మనం కాస్త ముందుగా వచ్చివుండవలసింది. ఇప్పుడేమిటి చెయ్యడం ?" అన్నాడు. ముసలాయన లైట్లవంకా, సినిమా హాలుముందున్న నిలువెత్తు బొమ్మలవంకా చూసి, కాస్సేపాగి "చూడు మధూ ! ఇవాళ మా కోడలు చాలా కష్టంమీద వొప్పుకుంది. మళ్ళీ అన్నప్పుడల్లా నన్ను రానివ్వదు. కాబట్టి దగ్గర్లో మరేదైనా సినిమా వుందేమో చూడు. మొదలు పెట్టినా ఫరవాలేదు" అన్నాడు.

మధు ఆలోచించి 'ఈ ప్రక్కనే ఈశ్వర్ టాకీసు వుంది. అక్కడ యిప్పుడే సినిమా ఆడుతున్నదో తెలియదు. ఆ హాల్లో ఎప్పుడూ యిరవై పాతికేళ్ళనాటి తుక్కు ఫిలుములు వేస్తూవుంటారు. ప్రేక్షకులకోసం ఎదురుచూస్తూ వుంటారు. పదండిపోదాం'' అంటూ దారి తీశాడు. ముసలాయన చేతిలో కర్రతో అతన్ని అనుసరించాడు.

వారిద్దరూ మరొక అయిదారు నిముషాలునడిచి ఆ హాలు చేరుకున్నారు. హాలుపైన ఒక్క లైటుతప్ప మరేమీ అలంకరణలులేవు. అక్కడకూడా సినిమా మొదలుపెట్టారు. మధు టిక్కెట్లు తీసుకుంటూ. ''ఎంతసేపయింది ఆట ప్రారంభించి !'' అని అడిగాడు. ''అబ్బే ఎంత సేపో ఎక్కడండీ. అయిదు నిముషాలుకూడా కాలేదు'' అన్నాడు.

ఇద్దరూ హాలు లోపలికివెళ్ళి కూర్చున్నారు. హాలు లోపల పంకాలు కూడా ఆడటంలేదు. అన్ని తరగతుల ప్రేక్షకులూ కలిసి పాతిక మంది అయినా వుంటారో, లేదో ! ముసలాయన రెండుమూడు నిముషాలు చూడగానే గంభీరంగా మారిపోయాడు. ఆయనకు గుర్తువచ్చింది. ఆ సినిమా ఇరవై అయిదు సంవత్సరాలనాటిది. అందులో కథానాయకుడి పాత్ర నిర్వహించింది తనే. తాను వేసిన నాలుగైదు సినిమాలలోను ఇందులో మాత్రమే ప్రముఖపాత్ర లభించింది. తను వేసిన మిగిలిన పాత్రలు చాలా చిన్నవి. ఇది ఒక జానపద సాహసిక గాథ. అందులో తానొక మామూలు సిపాయి. రాజకుమారిని ప్రేమిస్తాడు రాజకుమారి కూడా తనను ప్రేమిస్తుంది. రాణికీ, రాజుకూ ఇది కంటకప్రాయంగా వుంటుంది. వారా సిపాయిని అనేక విధాలుగా హింసిస్తారు. రాణీగారు వెర్రివాడైన తన తమ్ముడికి రాజకుమారినిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యాలని పట్టుదలతో వుంటుంది. ఇంతలో కథలో మరొక మాంత్రికుడు వస్తాడు. చివరకు కథానాయకుడు మాయలనూ, మంత్రాలనూ జయించి, మొసళ్ళతోనూ, పులులతోనూ పోరాడి మాంత్రికుణ్ణి చంపి ప్రేయసిని దక్కించుకుంటాడు. ఆ రోజులలో ఆ సినిమా విపరీతంగా ప్రజాదరణపొంది లక్షలకొద్దీ లాభాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. ఆ సినిమా తీసిన ఒకరెడ్డి ఇప్పుడేమయినాడో తెలియదు. ఇప్పుడది పాతబడిపోయి అక్కడక్కడ తెగిపోతున్నది.

మాటలు సరిగా వినిపించటంలేదు. ఫిలుము కళాకాంతులు కోల్పోయి బాధగా నడుస్తున్నది. ముసలాయన సినిమా చూస్తూనే అంతా జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు. రాజు రాణి పాత్రలను నిర్వహించిన వారిద్దరూ ఏమై పోయారో తనకు తెలియదు. రాజు పాత్ర ధరించినవాడు చాలా దురదృష్టవంతుడు. అతని ఇంటిచుట్టూ ఎప్పుడూ అప్పులవారు కాచుకుని వుండేవారు. సినిమాలో 'విలన్' వేసినవాడు తెరమీద ఎంత క్రూరంగా, భయంకరంగా నిర్దాక్షిణ్యంగా కనిపించేవాడో, నిజజీవితంలో అంతసాధు శీలి. దయార్ద్ర హృదయుడు, దాత. 'చదువుకుంటున్నాను బీదవాణ్ని' అనీ, 'జబ్బుగావుంది మందుకు డబ్బులేదనీ, 'ఇళ్లు కాలిపోయాయి. నిలువనీడలేదనీ' 'వరదబాధితులం సాయంచెయ్యండి' అనీ ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు అతని వెంట తిరుగుతూవుండేవారు. ఎవరినీ కాదనేవాడు కాదు. ఇచ్చే సమయంలో చేతి కెంతనోటు వచ్చేదీ గమనించేవాడుకాదు. అందువల్ల ఎంత డబ్బు సంపాయించినా అతడు ఆస్తిపరుడు కాలేక పోయాడు. సినిమా పరిశ్రమలో ఎక్కువ అనుభవం వున్నందువల్లను, చాల సినిమాలలో రకరకాలపాత్రలు నిర్వహించినందువల్లనూ అతడు తర్వాత ఎక్కడో రైలు ప్రమాదంలో మరణించినప్పుడు పత్రికలలో చిన్న అక్షరాలతో అతని మరణవార్త అచ్చువేసి సంతాపం ప్రకటించారు. రాణీగారి తమ్ముడిది హాస్యపాత్ర ఆసినిమా కొత్తగా విడుదల అయిన రోజుల్లో ప్రేక్షకులను ఆ పాత్ర కడుపుబ్బ నవ్వించేది. ఆ వేషంవేసిన వాడు నిజజీవితంలో ఎప్పుడూ గంభీరంగా, నిరుత్సాహంగా, నీరసంగా వుండేవాడు. కదిలిస్తే వేదాంతం మాట్లాడేవాడు. అతడు తరువాత ఎప్పుడో "నా చావు కెవరూ బాధ్యులుకారు" అని ఉత్తరం వ్రాసిపెట్టి తన గదిలో దూలంనుంచి ఉరిపోసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. రాజకుమారిగానటించిన ప్రమీల అనే ఆమెకిప్పుడు యాభైఏళ్ళువుంటాయి. ఆమె కిప్పుడు ఏడెనిమిదేళ్ళ మనవరాలుతప్ప మరెవరూలేరు. ఇంటి పెరటిలోవున్న కరివేపాకుచెట్టు ఆమెకు జీవనాధారం. ప్రతిరోజూ సాయంకాలంపూట కరివేపాకు కోసి కట్టలుకట్టి ఉదయమే మనవరాలిచేత ఒక బుట్టతో ఇంటింటికీ పంపేస్తుంది. వారు ఒక్కొక్క కట్ట తీసుకుని కాసిని బియ్యం ఆ బుట్టలో వేస్తారు. సినిమాలో తానుపాడిన ప్రేమ

పాటలకు ప్లేబ్యాక్ పాడినవాడు యిప్పుడు భీమవరంలో వుంటున్నాడు. నాలుగేళ్ళ క్రిందట ఒకసారి ఏదో పనిమీద ఆ వూరు వెళ్ళినప్పుడు అతని యింటికి వెళ్లాను. అతడప్పుడు గ్రామఫోనుమీద తాను పాతికయేళ్ళక్రితం పాడిన పాటనే పెట్టుకుని వింటూ కూర్చునివున్నాడు. ఆ రికార్డుపూర్తిగా అరిగిపోయి అసహ్యంగా వినిపిస్తున్నది. తననుచూచి అతడు ఆదరించి మాటల సందర్భంలో తన యింట్లో ఎవరికీ గ్రామఫోను అంటే యిష్టం లేదనీ, రేడియోవచ్చాకదాన్ని పూర్తిగా మూలపారేశారనీ, తానుమాత్రం మరెవరూ లేకుండాచూసి, అప్పుడప్పుడు ఇలా వింటూవుంటాననీ చెప్పాడు.

కథలో తనకూ, దొంగల నాయకుడికీ మధ్య ముష్టియుద్ధం జరుగుతున్నది. ఆ సన్నివేశంలో ముసలాయన రక్తం పరుగులెత్తింది. ఆయన ఆవేశంతో చేయివిసిరి, కుర్చీదెబ్బతగలగా 'అబ్బా' అనుకున్నాడు బాధగా. మధు ఆశ్చర్యపోయి "ఏమిటి తాతగారూ?" అని అడిగాడు ముసలాయన, "అబ్బే, ఏమీలేదు" అన్నాడు. మధు కాస్సేపాగి "ఇవాళ పొద్దున్నే లేచి ఎవరిమోహం చూశామో, యీ తుక్కు సినిమాకు రావలసి వచ్చింది. అయినా ఏం సినిమాలండీ...ఆ పాత్రలూ, కథా అంతా అవాస్తవికంగా అసహజంగా వున్నాయి" అన్నాడు. ముసలాయనకు చాలా మనస్తాపం కలిగింది. ఆయన నెమ్మదిగా "నువ్వలా అనకోయ్! ఆరోజుల్లో వాళ్ళుకూడా తమకున్న అవకాశంలో బాగానే సినిమాలు తీశారు"... అంటూవుండగా ఉన్నట్టుండి ఫిలిమ్ ఆగిపోయింది. లైట్లు ఒక్కసారి వెలిగి, మళ్ళీ ఆరిపోయాయి. కరెంటుపోయింది. ఉన్న కొద్ది మందిలోనూ ఎవడో ఈలవేశాడు. మధు లేచి బయటికి వెళ్ళాడు.

ముసలాయన అలాగే కూర్చున్నాడు. ఆయనకు దాదాపు పది రోజుల క్రిందటజరిగిన ఒకచిన్న విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. ఆయన ఒకనాడు సాయంకాలం షికారువెళ్ళి తిరిగి వస్తూండగా ఒక వీధిచివర నలుగురైదుగురు పిల్లలు 'కర్రాబిళ్లా' ఆడుతూ కనిపించారు. ఆయన కాస్సేపు ఆ ప్రక్కనే నిలబడి చూశాడు. ఆయనకు ఆ ఆటంతా జ్ఞాపకం వచ్చింది. చిన్నతనంలో పల్లెటూళ్ళో యీ ఆట ఆడుతూవుంటే పట్టు

దలలు హెచ్చి అన్నమూ, నీళ్ళుకూడా మరిచిపోయేవారు. గొడ్లను కాచుకునే కుర్రవాళ్ళు ఆట ధ్యాసలోపడి గొడ్లెటుపోయేదీకూడా గమనించే వారుకాదు. ముఖ్యంగా ఆయన తన చిన్నతనంలో ఆ ఆటలో నిష్ణాతుడు. అతడు ఏ జట్టులోవుంటే ఆ జట్టు గెలవటం తథ్యం. అతడు చేతికొద్దీ వేసిన దెబ్బకు ఆ కర్రముక్క 'కుయ్యో'మని గోలచేస్తూ, గిరాగిరా తిరుగుతూ ఫర్లాంగులకొద్దీ ఎగిరిపోయేది .. వాళ్ళ ఆటచూస్తూ అదంతా జ్ఞాపకంచేసుకున్న ముసలాయనకు చిత్రమైన కోరికకలిగింది. ఒకసారి చుట్టూచూసి, దగ్గర్లో ఎవరూలేరని తేల్చుకుని, ఆ కుర్రవాడిదగ్గరకు వెళ్ళి "ఒక్కసారి నేను ఆడతాను ఇస్తావా?" అని అడిగాడు. వాడు ఆశ్చర్యపోతూ, కొద్దిగా నవ్వుతూ ఆ ముసలాయనకు కర్రాబిళ్ళా ఇచ్చాడు. తనచేతిలో వున్న ఖరీదయిన చేతికర్రను ఆ కుర్రవాడి చేతి కిచ్చి కర్రాబిళ్ళా అందుకున్నాడు. పిల్లలందరూ ఆ ముసలాయనవంక చిత్రంగా చూస్తున్నారు. ఆయన తన కెదురుగా కొద్దిదూరంలో నిలబడి వున్న ముగ్గురు పిల్లలవైపు బిళ్ళనుకొట్టాడు. అది ముచ్చటగా ఎగురుతూ పోయి ముందు నుంచునివున్న కుర్రవాడి చేతులలో పడింది. అంటే ఆయన 'ఛాన్సు' అయినట్టే అన్నమాట. పిల్లలందరూ ఇదిచూసి కేకలు పెట్టారు. ఆయన 'మరొక్కసారి వేస్తాను" అన్నాడు. మళ్ళీ ప్రయత్నం చెయ్యగా ఈసారి అది రెండవవాణ్ణి వరించింది మళ్ళా పిల్లలుఅరిచారు. ముసలాయన మొహాన అప్పటికే స్వేదబిందువులు అంకురించాయి. ఆయన మళ్ళీ ప్రాధేయపడుతున్నట్టు "ముచ్చటగా మూడోసారి. ఇంక అడగనులే' అన్నాడు. వాళ్లు 'సరే'నన్నారు. ఈసారి ఆయన జాగ్రత్తగా వాళ్ళకు అందే వీలులేకుండా బిళ్ళను నేలబారుగావేశాడు. వాళ్ళలో ఒకడు ముందుకు వచ్చి దాన్ని మళ్ళీ 'కంచా' దగ్గరికి విసిరాడు. అదృష్టవశాత్తూ అది కంచాకు దూరంగానే పడింది. దాన్ని ఆయన చేతిలోవున్న కర్రతో మూడుసార్లు కొట్టగలిగినంతదూరం కొట్టవచ్చు. ఆయన ఒకసారి బిళ్ళను పైకి లేపుదామని ప్రయత్నించాడు. కాని అది మాటవినలేదు. రెండోసారి కర్రతో చివరను తాకించేసరికి అది తప్పనిసరి అయినట్టు ఒక అడుగు ఎత్తునలేచింది. ఆయన చేతిలోవున్న కర్రను బలమంతా ఉపయోగించి విసిరాడు. బిళ్ళకు అది తగలనేలేదు. కాని ఆ వూపుతో ఆయన జబ్బ

దగ్గర 'కలుక్కు'మని విపరీతమైన నొప్పిపుట్టింది. ఆయన జబ్బను ఎడమ చేత్తో పట్టుకుని బాధగా 'అబ్బా' అనుకున్నాడు. తర్వాత పిల్లలందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తూవుండగా, ఆ కుర్రవాడి చేతికి కర్రయిచ్చి తన చేతి కర్ర అందుకుని "మీ రాడుకోండి నాయనా !" అంటూ నెమ్మదిగా సాగిపోయాడు.

ముసలాయన ఈ స్మృతినుంచి తేరుకొనేసరికి హాల్లో లైట్లు వెలిగాయి హాలు బయటవున్న కొద్దిమంది జనమూ నిరుత్సాహంగా లోపలికి వచ్చారు. వారి వాలకంచూస్తే కరెంటు రాకపోయినా, సినిమా చూడకపోయినా వారికేమీ పట్టినట్టులేదు. ఏదో డబ్బు పెట్టి వచ్చాం గనుక తప్పదులెమ్మన్నట్టు, కరెంటు రాగానే నిరుత్సాహంగా లోపలికి వచ్చారు మధుకూడా వచ్చి 'తాతగారూ ! ఇంత సేపూ బయటికన్నా రాక, యీ చీకటిగుహలో ఎందుకున్నా రండీ ?' అంటూ కూర్చున్నాడు.

మళ్ళీ సినిమా ప్రారంభమైంది. మధు ఇంత సేపూ సణుగుతూనే వున్నాడు. "ప్రొద్దునలేచి ఎవరిమొహం చూడటంవల్ల యీ డొక్కుసినిమా చూడవలసి వచ్చిందో" అని చాలా సేపు ఆలోచించాడు. తర్వాత 'పూర్వపు వారి కసలు సినిమా తియ్యటం ఎలాగో చేతకాదు పొమ్మ'న్నాడు. 'ఆ కథ చాలా అసహజంగా ఘోరంగా వుంద'న్నాడు. 'ఆ నటీనటులందరిలోనూ కళాకాంతులనేవి ఏ కోశానాలేవుపొమ్మ'న్నాడు. 'ముఖ్యంగా ఆ హీరో వేసినవాడు కేవలం ఎద్దుమొద్దు స్వరూపంలా వున్నాడేతప్ప, ప్రేమపాట పాడుతున్నప్పుడు, ఆ మొహంలో 'రొమాన్సు' కాగడాపెట్టి వెతికినా కనిపించటం లేద'న్నాడు. ఇన్నీ అని చివరకు "ఇవాళ యీ సినిమా చూడటం పాతికయేళ్లు వెనక్కు వెళ్ళటంవంటిది. మనం చేసుకున్న కర్మ" అని వూరుకున్నాడు.

ముసలాయన యిన్నీ వింటూనే సినిమాలో లీనమైపోయాడు. తర్వాత మరొక యిరవై నిముషాలు గడిచాక 'యింటర్వెల్' వచ్చింది. లైట్లు వెలిగాయి. మధు చాటుగా సిగరెట్టు కాల్చుకునేందుకు ఎత్తువేసి 'మీరిక్కడే కూర్చుని వుండండి తాతగారూ ! హాలుబయట చలిగాలిలా

వుంది. మంచుకూడా కురుస్తున్నది. మీవంటికి మంచిదికాదు' అని చెప్పి బయటికి వెళ్ళాడు. ముసలాయన కుర్చీలో సర్దుకుని కూర్చుంటూ ఎందుకో కుడివైపుకుచూసి మళ్ళీ చూపులను మరల్చుకోలేకపోయాడు. ఆయనకు అయిదారు కుర్చీల అవతలఒంటరిగా యిరవైయేళ్ళ వయసులో వున్న ఒక యువతి కూర్చునివుంది. పచ్చని శరీరమూ, తెల్లని చీరా, నెమలికంఠంరంగు జాకెట్టూ, జుట్టుముడిమీద అర్ధచంద్రాకారంగా వున్న పూలూ...తాంబూలచర్వణంతో ఎర్రబడిన పెదవులూ...ముసలాయన మనసులో ఏదో గుబులు బయలుదేరింది. ఆయన ఏదో జ్ఞాపకం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నించాడు. తానెప్పుడో యిదేరంగు చీరె, రవిక ధరించి యిదే విధంగా సిగఅలంకరించుకున్న స్త్రీనిచూశాడు ఎప్పుడు?... ఒక్క క్షణంలో మెరుపుమెరిసినట్టయి ఆ వృత్తాంతమంతా జ్ఞాపకం వచ్చింది. 'అవును... యిదేరంగు రవిక, చీరె... యిదే అలంకరణ' అనుకున్నాడాయన. వెంటనే ఆ ఉదంతమంతా సినిమారీలువలె మనో రంగంమీద నడిచింది.

దాదాపు మూడుసంవత్సరాల క్రిందట తనకు పిత్రార్జితమైన భూమి వున్న వూరికి వెళ్ళవలసివచ్చింది. ప్రతి సంవత్సరమూ ఆ పనిమీద వెళ్ళే కుమారుడికి సెలవు దొరికే సూచనలు కనిపించలేదు. అప్పటికే ఆయనమీద అన్ని ఆంక్షలు. డాక్టర్లు శరీర శ్రమ పనికిరాదన్నారు. చలి గాలిలో తిరగకూడదన్నారు. వర్షపు చినుకు వంటిమీద పడకూడ దన్నారు. వంటికి సరిపడనివీ, త్వరగా జీర్ణంకానివీ, వేడిచేసేవీ, నెమ్ము చేసేవీ... ఏ వస్తువులూ తినకూడదన్నారు. మందు వేళతప్పకుండా సేవించాలన్నారు. ఇన్ని ఇబ్బందులుండగా కోడలు, ఆయన ఇల్లు కది లేందుకు వొప్పుకోలేదు. ఆయన కొడుక్కి సెలవు దొరక్కపోవటం నెపంగా తీసుకుని వాదించాడు... "ఎంతదూరమని...ఒకరోజు పని... నాకూ ఈ వయసులో వెడదామనిలేదు...అయినా అవసరం వచ్చినప్పుడు తప్పదుగా. కాస్తాకూస్తాకాదు. అయిదువందలు...నువు ఒక నెల్లెసయినా చేయించుకోవచ్చు...వేళకు పోలేకపోతే రైతులు తర్వాత సమాధానంకూడా చెప్పరు. ఇప్పుడు వెళ్ళి కళ్ళంలో కూర్చుంటేగాని లాభంలేదు...నాకూ

విశ్రాంతిగా వుందామనేవుంది. అయినా ఇప్పుడు వాడికి సెలవుదొరక్కపోతే ఎలా చెయ్యటం!" అని కోడలితో వాదించాడు. ఆయనకు లోలోపల, ఒక్కరోజయినా ఈ అంక్షలన్నిటినీ తొలగించుకుని స్వేచ్ఛగా తిరిగి రావాలనేవుంది. ఆయన కుమారుడికి సెలవుదొరక్కుండా చెయ్యమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించాడుకూడా. అలాగే అయింది. తర్వాత కోడలికి అవసరమైన హామీలన్నీ యిచ్చి, కొడుకుదగ్గర సలహాలు తీసుకుని ఆయన బయలుదేరాడు. ఆ వూరు స్టేషనుకు ఆరుమైళ్ళ దూరంలో వుంది. ఆయన రైలు దిగగానే ఒక బండిదొరికింది. ఆ వూరువెళ్ళి రైతులదగ్గర డబ్బు వసూలుచేసుకుని ఆయన మళ్ళీ బయలుదేరే సమయానికి రైతులు "మా బళ్ళన్నీ పనిమీద వుండిపోయాయి బాబుగారూ ?" అన్నారు. ఆయన చప్పరించి, "ఆఁ! మీ కెందుకోయ్ శ్రమ. ఆరుమైళ్ళ భాగ్యానికి బండి కావాలా ? చిటికెలో నడిచిపోనూ ?..." అని బయలుదేరాడు. పొలాల పక్క రెండుగజాల వెడల్పువున్న మట్టిబాట అది. బాట కిరుప్రక్కలా రకరకాల చెట్లు నిలువెత్తున దడికట్టినట్టు పెరిగివున్నాయి. స్టేషనునుంచి వచ్చేపొయ్యే బళ్ళన్నీ మెయిన్ రోడ్డుమీదనే వస్తాయి. ఆవూరినుంచి దగ్గరలోవున్న ఇతర వూళ్ళకు పోవాలన్నా మెయిన్‌రోడ్డే దగ్గరి త్రోవ. ఈ చిన్న మట్టిబాట తను వచ్చేవూరినుంచి స్టేషనుకు మాత్రమేచేరుస్తుంది. అందువల్ల జనసంచారం చాలా తక్కువగా వుంటుంది. ముసలాయనకు అక్కడ నడుస్తూవుంటే చాలా హాయిగావుంది. ఆకాశం వింత వింత రంగులతో ముచ్చటగావుంది. రెండుమూడు పక్షులు ఆకాశంలో తీరికగా ఎగురుతూ విన్యాసాలు చేస్తున్నాయి. ఒకమైలుదూరం నడవగానే ఆయనలో కొద్దిగా అలసట కనుపించింది. అయినా లెక్కచెయ్యకుండా చేతికర్రను వూపుకుంటూ కూనిరాగంతీస్తూ నడకసాగించాడు. ఉన్నట్టుండి ఆయనకు తనముందు కొంతదూరంలో నడుస్తున్న ఒకామె కనుపించింది. ఆయనలో హుషారు హెచ్చింది. ఈలకూడావేసుకుంటూ, ఆమెను కలుసుకోవాలని పట్టుదలతో త్వరత్వరగా నడవటం ప్రారంభించాడు. ఆమె వెనకనుంచిచూస్తే చాలా అందగత్తెవలె కనుపిస్తున్నది. తెల్లని చీరె, నెమలి కంఠం రంగు జాకెట్టూ ధరించి తలలో అర్థచంద్రాకారంగా బంతిపూలు పెట్టుకుని, ముద్దబంతిపూవువంటి పద్దెనిమిదేళ్ళ ఆ ముద్దరాలు, పంచ

కళ్యాణి గుర్రంవలె తీవిగా నడుస్తున్నది. ముసలాయన ఆమెను కలుసుకోవాలని ఇంకా త్వరత్వరగా నడిచి, చివరకు ఆమెకు చేరువగా రాగలిగాడు. ఆమె తనకంటె ఒక అడుగుమాత్రమే ముందువుంది. ఆయనకు కొద్దిగా ఆయాసంవచ్చింది. అయినా లెక్కచెయ్యకుండా హుషారుగా నడుస్తున్నాడు. మనసులో 'పిల్ల ఎంత అద్భుతంగావుంది! పిల్ల అంటే అలావుండాలి... ఇంత వేడిగాలికూడా ఆమెమీదినుంచి రావటంవల్లనేమో చల్లగా హాయిగావుంది' అనుకున్నాడు...ఇంతలో ఒక విసురుగాలి చిలిపిగా వీచింది. ఆ గాలికి ఆమె పమిట కొంగు జారిపోయింది. ఆమె నడుస్తూనే సవరించుకుని ప్రక్కకుచూసింది. ఆయనలో రక్తం పరుగులుతీసింది. విశాలమైన కాటుకకళ్ళూ, వాడికత్తులవంటి చూపులూ ఆయనను రెచ్చగొట్టాయి. ఆయన, 'ఏదయినా చెట్టుచాటు చూసుకుని ఆ పిల్ల చెయ్యిపట్టుకోవాలి. కాస్త పెనుగులాడుతుంది అంతే... కాదనదు... అంతగా అయితే జేబులోవున్న డబ్బులో పదో, పాతికో ఎర చూపించవచ్చు' అనుకున్నాడు...కొద్దిసేపట్లో ఆయన కల వేయిరెట్లుగా ఫలించినట్టు ఒక పెద్ద మర్రిచెట్టు కొద్దిగజాలదూరంలో కనుపించింది. ఆయన రక్తనాళాల్లో రక్తం వెచ్చగా పరుగులు తీసింది. ఆయన మరికాస్త పక్కకు జరిగి ఆ పిల్లకు మరీ దగ్గరగా నడవటం ప్రారంభించాడు. ఆ చెట్టు దగ్గరపడుతున్నది. ఆయనమరికాస్త పక్కకు నడిచాడు. ఉన్నట్టుండి, ఆ పిల్ల చెయ్యిపట్టుకుని ఆ చెట్టుచాటుకు లాక్కుపోవాలని ఆయన ఉద్దేశం. ఆచెట్టు మరొక నాలుగైదు గజాలదూరంలోకి వచ్చింది. హఠాత్తుగా ఆ పిల్ల ఆయన వంకకు తిరిగి "తాతగారూ! మీ చేతికి గడియారం వున్నట్టుంది. టైమెంత అవుతుందండీ?" అని అడిగింది. ఆయన నీళ్ళుకారిపోయాడు...నడక వేగం మందగించింది...నెమ్మదిగా తన ముంజేతిమీద సిల్కులాల్చీ తప్పించి గడియారం వంకచూసి "అమ్మా! మూడుగంటలవుతున్నది తల్లీ!" అని సమాధానం చెప్పాడు. ఆ పిల్ల 'అమ్మో! చాలా ఆలస్యమైపోయింది!' అనుకుంటూ వడివడిగా నడిచి క్రమంగా కనుచూపుమేర దాటిపోయింది. ఆ మర్రిచెట్టు రానూ వచ్చింది. వెనుకబడిపోనూ పోయింది. ముసలాయన చేతికర్ర వూతగా

నెమ్మదిగా నడిచాడు. ఆయన ఒక్క నిముషంలోనే నీరసించి పోయినట్టు కనిపించాడు. ఇంతదూరం నడవటంవల్ల కలిగే ఆయాసమూ, అలసటా కాళ్ళనొప్పులూ అన్నీ ఇప్పుడు ప్రారంభమైనాయి. ఆయన నెమ్మదిగా నడిచి స్టేషనుకు చేరుకునేసరికి పొద్దుగూకుతున్నది. మధ్యాహ్నం ఎప్పుడో రావలసిన రైలు ఆలస్యంగా వచ్చినందువల్ల ఆయనకు ఏ ఇబ్బందీ కలగలేదు.

మధు వచ్చి మళ్ళీ ప్రక్కన కూర్చుని 'తాతగారూ, మీరేదైనా డ్రింకుగానీ, కాఫీగాని తీసుకుంటారా ? తెచ్చి పెడతాను' అని అడుగుతూ వుండగా ఆయన ఆ స్మృతినుంచి తేరుకుని 'వద్దులే. నాయనా!' అన్నాడు.

మళ్ళీ లైట్లు ఆరిపోయి సినిమా ప్రారంభమైంది. అక్కడక్కడ తెగిపోతూ నెమ్మదిగా, నిర్జీవంగా, కళావిహీనంగా సాగింది సినిమా. ఆయన కథలో లీనమై శ్రద్ధగా చూశాడు. మధు వుండి వుండి యింకా సణుగుతూనే ఉన్నాడు. హాల్లోఉన్న కొద్దిమంది జనమూ శ్రద్ధాసక్తులు లేకుండా కూర్చున్నారు. ముసలాయనకు కుడివైపున అయిదారు కుర్చీల అవతల కూర్చునివున్న ఆ యువతిని ఒకడువచ్చి ఏదో మాట్లాడి వెంట తీసుకుపోయాడు. సినిమాలో పతాక సన్నివేశాన్ని ఆ రోజులలో లభ్యమైన హంగు లన్నిటితో చాలా జాగ్రత్తగా చిత్రీకరించారు. కథానాయకుడి తల్లి కుమారుడికోసం ఏడుస్తూవుండే దృశ్యమూ, రాజకుమారి ప్రియుడికోసం వియోగబాధతో పాటపాడే దృశ్యమూ, మాంత్రికుడు కథానాయకుణ్ణి నానాహింసలకూ గురిచేసే ఘట్టమూ, వెంట వెంటనే చిత్రీకరించారు. ఆ రోజుల్లో అది ఒక కొత్త పద్ధతి. మధు పతాక సన్నివేశం చూస్తూ కూడా తల పట్టుకుని 'అబ్బ ! ఏమి సినిమారా బాబూ ! అమృతాంజనం డబ్బా వెంట తెచ్చుకున్నా బాగుండిపోయేది' అన్నాడు.

కొద్ది నిముషాల తరువాత కథ సుఖాంతం అయింది. చివరి దృశ్యంలో రాజూ, రాణీ, పశ్చాత్తాపం పొందిన రాణీగారి తమ్ముడూ,

కథానాయకుడూ రాజకుమారీ, వరసగా నిలబడ్డారు తెరమీద 'శుభం' అని పడింది. లైట్లు వెలిగాయి. జనం నిశ్శబ్దంగా హాలుబయటికి నడిచారు. ఎవరైనా 'బాగుంది' లేకపోతే 'బాగులేదు' అని అంటా రేమోనని ముసలాయన జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ బయటికివచ్చాడు. కాని వారిలో ఒక్కరైనా సినిమా బాగోగులను గురించి పల్లెత్తు మాటాడక పోవడంతో ఆయనకు మరీ బాధ కలిగింది.

చల్లని గాలి వీస్తున్నది. ఆకాశంలో గచ్చకాయ రంగులో ఉన్న మేఘం చివర, మలినమైన గుడ్డలో కట్టబడిన ముత్యంవలె ఉన్నది చంద్రబింబం. హాలు బయట జనమే లేరు. యితర సినిమాలకు టిక్కెట్లు అందనివారు యిళ్ళకు పోయేందుకు యిష్టపడక, 'ఏదో ఒకటి చూద్దామ'ని ఆ హాలుకు వస్తారేమో ! వొళ్ళమ్ముకునే ఒక ఆడది వీధిలైటుక్రింద క్రీనీడలో నిలబడిఉండి, 'ఎవరైనా వస్తారేమోన'ని ఎదురుచూస్తున్నది.

ఇద్దరూ రిక్షా ఎక్కి బయలుదేరారు. ముసలాయన గంభీరంగా ఉన్నవాడల్లా ఒక్కసారి 'ఇదేమిటోయ్ ! ఇందాక మనం వచ్చినదోవ కాదే యిది?' అని అడిగాడు. మధు అది"అంతేనండి తాతగారూ! వన్ వే ట్రాఫిక్. బస్సూ, అవీ అటు పొయ్యేందుకు వీలులేదు. ఇటు వచ్చే వీలూ లేదు. ఏ దోవలోనూ ముందుకుపోవటమేతప్ప వెనక్కువచ్చే వీలుండదు" అని సమాధానం చెప్పాడు.

ముసలాయన గంభీరంగా నవ్వుకుని 'అవును జీవితమూ అటు వంటిదే. ముందుకు పోవటమేగాని వెనక్కు వచ్చే వీలులేదు. ముందుకు కదలటంకూడా మన చేతుల్లో లేదు.' అనుకున్నాడు. రిక్షా చల్లని గాలి తెరలను చీల్చుకుంటూ గుడ్డివెన్నెలలో వడివడిగా సాగిపోయింది.

(1961 నవంబరు — భారతి)